

**PROFESIJAS STANDARTS
ZOBĀRSTNIECĪBAS MEDICĪNISKIE PAKALPOJUMI**

**PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBAS
ZOBĀRSTA**

1. Profesionālās kvalifikācijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis, prasības izglītībai	
ZOBĀRSTS	1. Profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis Septītais profesionālās kvalifikācijas līmenis (7. PKL)
	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību: Nav
2. Profesionālās kvalifikācijas daļas un profesionālās kvalifikācijas prasības attiecībā uz specializāciju un saistītu profesionālo kvalifikāciju	
Prasības attiecībā uz darba tirgū atpazīstamu kvalifikācijas daļu: Nav	
Profesionālās kvalifikācijas specializācijas: Zobārsta profesijas apakšspecialitātes ir noteiktas Ministru kabineta 2024. gada 1. oktobra noteikumi Nr. 630 " Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra noteikumi" 1.pielikuma 4.1.tabulas 54.punktā.	
Saistītās profesionālās kvalifikācijas, kvalifikācijas līmenis: Zobārsta profesijas saistīto profesiju kompetence kā arī teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu apjoms ir noteikts Ministru kabineta 2024. gada 24. septembra noteikumi Nr. 617 "Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu".	
3. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu kopsavilkums	

Zobārsts ir ārstniecības persona, kura ieguvusi izglītību, kas atbilst likumā „Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu” noteiktajām prasībām. Zobārsts savas profesionālās darbības ietvaros veic alveolārā izauguma un mutes dobuma gļotādas, žokļu un ar tiem saistīto audu slimību profilaksi, diagnostiku un ārstēšanu, pēta minēto slimību izcelsmi un profilakses iespējas. Zobārsts strādā ārstniecības iestādē un ir atbildīgs par savas profesionālās darbības rezultātiem. Patstāvīgu ārstniecisko darbību drīkst veikt tikai sertificēts zobārsts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā Zobārsta pienākumi un uzdevumi 3.1. Pacienta veselības stāvokļa novērtēšana: 3.1.1. ievākt pacienta anamnēzes datus; 3.1.2. veikt zobu un mutes dobuma izmeklēšanu, tai skaitā, pielietojot radioloģisko diagnostiku; 3.1.3. sejas žokļu locītavas novērtējums; 3.1.4. sniegt pacientam neatliekamo medicīnisko palīdzību; 3.1.5. plānot pacienta mutes un zobu slimību ārstēšanu. 3.2. Pacientam sniedzamā zobārstniecība: 3.2.1. ārstēt pacienta mutes dobuma cietos un mīkstos audus;

- 3.1.2. veikt ķirurģiskas manipulācijas mutes dobuma cietajos un mīkstos audos;
- 3.2.3. novērtēt pacienta sāpes un diskomfortu;
- 3.2.4. novērtēt pacienta bailes no zobārsta un trauksmi;
- 3.2.5. ārstēt piena un pastāvīgo zobu cieto audu patoloģijas;
- 3.2.6. ārstēt zobu traumas;
- 3.2.7. veikt endodontisku zoba ārstēšanu;
- 3.2.8. veikt periodonta slimību ārstēšanu;
- 3.2.9. veikt mutes dobuma gļotādas patoloģiju diferenciāldiagnostiku un periodonta ārstēšanu;
- 3.2.10. veikt zobu formas, funkcijas un estētikas atjaunošanu un zobu rindas defektu aizvietošanu;
- 3.2.11. izvērtēt zobu un žokļu attīstības, augšanas traucējumu un ortodontiskās ārstēšanas indikācijas un pielietot atsevišķas standartā norādītās interseptīvās ortodontiskās manipulācijas;
- 3.2.12. veikt temporomandibulārās TML locītavas un košanas muskuļu izvērtēšanu, ārstēšanu;
- 3.2.13. temporomandibulārās locītavas un košanas muskuļu izvērtēšanu, ārstēšanu.

3.3 Sabiedrības veselības veicināšana un mutes dobuma veselības profilakse:

- 3.1.1. veicināt sabiedrības un katra individuāla pacienta veselību un slimību profilaksi;
- 3.1.2. veikt pacienta mutes veselības profilakses pasākumus;

3.4. Zobārstniecībā izmantojamo telpu, iekārtu un ierīču izmantošana:

- 3.4.1. iekārtot darba vietu saskaņā ar ergonomikas prasībām;
- 3.4.2. ievērot infekciju kontroles un epidemioloģiskās drošības pasākumus darba vietā;
- 3.4.3. nodrošināt izmantojamo materiālu un instrumentu atbilstību normatīvo aktu prasībām;
- 3.4.4. izmantot materiālus, iekārtas un ierīces pacienta diagnostikas un ārstēšanas procesā atbilstoši noteiktajām medicīnas tehnoloģijām un ražotāja prasībām un spēkā esošiem normatīviem aktiem.

3.5. Palīdzības sniegšanas un cietušo taktiskās aprūpes nodrošināšanai militārās krīzes situācijās pirmsslimnīcas posmā:

- 3.5.1. Ievērot personisko drošību un taktisko situāciju, sniedzot taktisko pirmsslimnīcas aprūpi cietušajiem;
- 3.5.2. Nodrošināt cietušo savākšanas punkta darbību militāras krīzes apstākļos, tostarp cietušo taktisko šķīrošanu un medicīniskās situācijas pārvaldību;
- 3.5.3. Atpazīt militārās krīzes situācijās gūtās traumas un novērtēt cietušā stāvokļa smagumu pirmsslimnīcas posmā;
- 3.5.4. Sniegt taktisko pirmsslimnīcas aprūpi cietušajiem dzīvībai bīstamu stāvokļu gadījumā militāras krīzes apstākļos;
- 3.5.5. Dokumentēt taktiskās aprūpes pasākumus un cietušā stāvokli medicīniskās aprūpes nepārtrauktības nodrošināšanai;
- 3.5.6. Nodrošināt cietušo sagatavošanu evakuācijai un ar evakuācijas procesu saistītos jautājumus militāras krīzes apstākļos;
- 3.5.7. Nodrošināt savlaicīgu informācijas apmaiņu ar iesaistītajām civilajām un militārajām struktūrām militāras krīzes apstākļos.

3.6. Profesionālās darbības tiesību un pienākumu īstenošana:

- 3.6.1. ievērot darba tiesisko attiecību normas;
- 3.6.2. ievērot vispārējās un profesionālās ētikas normas un deontoloģijas principus;
- 3.6.3. ievērot darba aizsardzības un vides aizsardzības prasības;
- 3.6.4. orientēties veselības aprūpes organizācijas un finansēšanas principos;
- 3.6.5. organizēt savu un komandas darbu;
- 3.6.6. pilnveidot savu un savas komandas profesionālo kvalifikāciju;
- 3.6.7. lietot valsts valodu;
- 3.6.8. lietot vismaz vienu Eiropas sarunvalodas svešvalodu;
- 3.6.9. lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas amata pienākumu veikšanā.

4. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā PROFESIONĀLĀ kompetence					
Nr.p.k.	Uzdevumi	Prasmes	Profesionālās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
4.1.	Pacienta veselības stāvokļa novērtēšana:				
4.1.1.	Ievākt pacienta anamnēzes datus.	Izzināt pacienta sūdzības par vispārējo veselības stāvokli.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Cilvēka organisms kā vienots veselums (organisma normālie un patoloģiskie stāvokļi, aizsargmehānismi un imunitāte). Mutes dobuma higiēna. Anamnēzes ievākšanas metode. <u>Lietošanas līmenī:</u> Mutes dobuma saslimšanas. Pacienta atbildes reakcija uz esošajiem vai iespējamajiem veselības traucējumiem. Pacienta anamnēzes aizpildīšana, struktūra un saturs. Medicīnas dokumentu saturs un struktūra.	Spēja ievākt anamnēzi no zobārstniecības pacienta, lai izvērtētu viņa sūdzības un to patiesos cēloņus strukturētas anamnēzes ievākšanai, nodrošinot pacienta datu neizpaušanu.	7. LKI
		Izzināt pacienta sūdzības.			
		Izdarīt pieņēmumus par pacienta sūdzību cēloni.			
		Veikt pacienta zobārstnieciska rakstura sūdzību un vispārējā stāvokļa analīzi.			
		Izvērtēt pacienta ieradumu, sociālo, kultūras, apkārtējās vides faktoru ietekmi uz pacienta veselību vai mutes saslimšanām.			
		Uzdot pacientam mērķtiecīgus jautājumus par zobārstnieciska rakstura sūdzībām.			
		Dokumentēt pacienta visaptverošus anamnēzes datus.			
		Neizpaust informāciju par pacienta veselību.			
4.1.2.	Veikt zobu un mutes izmeklēšanu.	Izmeklēt pacienta mutes dobuma gļotādu manuāli un instrumentāli. Izmeklēt pacienta zobus un periodontu manuāli un instrumentāli.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Mutes dobuma un zobu fizioloģiskais normas stāvoklis. Normāla zoba uzbūve. <u>Lietošanas līmenī:</u> Mutes orgānu, žokļu un sejas slimību un traumatisko bojājumu etioloģija, patoģenēze, klīnika, diagnostika,	Spēja noteikt psiholoģiskos un sociālos faktorus, kuri izraisa vai uztur zobu, mutes un sejas žokļu slimību disfunkciju, lai turpmāk pacientu ārstētu vai nosūtītu pie atbilstoša speciālista.	7. LKI
		Novērtēt sāpju lokalizāciju mutes sejas rajonā. Novērtēt sejas formu un tās novirzi no normas.			
		Izvērtēt pacienta mutes higiēnu un kariesa risku.			
		Izvērtēt zobu protētisko statusu, protezēšanas nepieciešamību un apjomu.			

		Diagnosticēt patoloģiskus stāvokļus mutes mīkstajos un cietajos audos.	diferenciāldiagnostika, ārstēšana un profilakse.		
		Nozīmēt pacientam nepieciešamos laboratoriskos izmeklējumus.	Mutes gļotādu saslimšanas.		
		Nozīmēt un veikt pacientam nepieciešamos radioloģisko izmeklējumus.	Patoloģiskie stāvokļi mutes, sejas žokļu rajonā.		
		Analizēt pacienta laboratoriskos izmeklējumus, radioloģiskos izmeklējumus un digitālos attēlus.	Pacienta atbildes reakcija uz esošajiem vai iespējamajiem veselības traucējumiem.		
		Interpretēt anamnēzes, klīniskos, radioloģiskos un laboratoriskos datus.	Diagnosticējamu izmeklējumu izvērtējums.		
		Dokumentēt pacienta veikto izmeklējuma rezultātus.	Izmeklējumu rezultātu interpretācija mutes dobuma un zobu slimību ārstēšanas plānošanā.		
			Zobārstniecības pacienta ambulatorā karte (struktūra, saturs, aizpildīšanas nosacījumi, aizpildīšanas un glabāšanas kārtība).		
4.1.3.	Sniegt pacientam neatliekamo medicīnisko palīdzību	Diagnosticēt ar vispārējo veselības stāvokli saistītus neatliekamus stāvokļus.	<u>Lietošanas līmenī:</u>	Spēja atpazīt akūtus stāvokļus un sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību pacienta dzīvībai vai veselībai kritiskā situācijā	7. LKI
		Diagnosticēt odontogēnas izcelsmes neatliekamus stāvokļus zobārstniecībā.	Neatliekamās palīdzības sniegšanas algoritms, reanimācijas metodes pamata prasmes.		
		Veikt veselību apdraudošu stāvokļu diferenciāldiagnostiku.	Dzīvībai bīstamu stāvokļu pazīmes dažādu grupu pacientiem.		
		Sniegt neatliekamu medicīnisko palīdzību neatliekamās situācijās.	Akūtie stāvokļi, to atpazīšana un vadīšana.		
		Veikt reanimācijas pasākumus savas profesionālās kompetences ietvarā.	Sirds netiešā masāža.		
4.1.4.	Plānot pacienta mutes un zobu slimību ārstēšanu	Veikt slimību un patoloģisko stāvokļu diferenciāldiagnostiku.	<u>Izpratnes līmenī:</u>	Spēja izvēlēties zobārstniecības pacienta ārstēšanas veidus, kas ir saskaņā ar esošajām medicīnas tehnoloģijām zobārstniecībā un noteikt prioritātes, kas atbilst katra	7. LKI
		Noteikt pacientam galīgo diagnozi.	Plānot un veikt ārstēšanu mutes dobuma cietos un mīksto audos.		
		Klasificēt zobu formas un periodonta patoloģijas.			

		Diagnosticēt piena un pastāvīgo zobu traumas. Diferencēt atšķirību starp veselu pulpu un tās slimību. Diagnosticēt periodonta patoloģiju. Pacienta kariesa riska un aktivitātes novērtēšana. Atpazīt mutes gļotādas slimību vai patoloģisku pārmaiņu klīniskās ainas un mutes dobuma neoplāzijas. Diagnosticēt sejas-žokļu rajona somatiskas, neiroģēnas un psiholoģiskas dabas akūtu un hronisku sāpju klīniku. Analizēt pacienta funkcionālās un estētiskās vajadzības. Izvērtēt ortodontiskas ārstēšanas nepieciešamību. Novērtēt žokļu locītavas iespējamās patoloģiskās stāvokļus. Izskaidrot pacientam iespējamās ārstēšanas veidus. Noteikt ārstēšanas prioritātes.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Diagnosticiskās un ārstnieciskās metodes (indikācijas, kontraindikācijas, izpildes metodika). Laboratoriskie izmeklējumi, radioloģiskie izmeklējumi, digitālie attēli, atrades normas, novirzes no normas. Zobārstniecības pacienta mutes dobuma gļotādas, periodonta un zobu. Manuāla, radioloģiska un instrumentāla izmeklēšana.	pacienta individuālajām vajadzībām, mērķiem un vērtībām un ir atbilstošs vispārējai mutes veselības aprūpes filozofijai. Spēja izglītēt zobārstniecības pacientus un sniegt vispusīgu primāro aprūpi visu vecuma pacientiem, ievērojot pašreizējo koncepciju par mutes slimību profilaksi un ārstēšanu. Spēja izrādīt rūpes un interesi par zobārstniecības pacientiem, apzinoties, ka visām mijiedarbībām, ieskaitot diagnozi, ārstēšanas plānošanu un ārstēšanu, jāatbilst zobārstniecības pacienta interesēm.	
4.2.	Pacientam sniedzamā zobārstniecība				
4.2.1.	Ārstēt pacienta mutes cietos un mīksto audus.	Izplānot pacienta mutes cieto un mīksto audu ārstēšanu. Veikt pacienta mutes cieto audu ārstēšanu. Veikt pacienta mutes mīksto audu ārstēšanu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Pārzināt mūsdienu plombējamās materiālus viensakņu un daudzsakņu zobu restaurācijai.	Spēja nodrošināt zobārstniecības pacienta aprūpi iespējami visaugstākajā kvalitātē. Spēja veiksmīgi komunicēt ar pacientiem, viņu ģimenēm un tuviniekiem, kā arī ar citiem speciālistiem, kas iesaistīti zobārstniecības pacienta aprūpē.	7. LKI

		Izmantot ārstēšanā nepieciešamos zobārstniecības medikamentus.		Spēja izmantot pieredzi, zināšanas un zinātniskās metodes, lai kontrolētu zobārstniecības pacientu mutes veselības aprūpes problēmas. Spēja veikt infiltrācijas un bloka lokālās anestēzijas mutes dobumā.	
4.2.2.	Veikt ķirurģiskas manipulācijas mutes dobuma cietajos un mīkstos audos.	Veikt nekomplīcēta zoba un zoba saknes ekstrakciju. Veikt nekomplīcētas ķirurģiskas operācijas mīkstos audos. Nozīmēt medikamentozu terapiju. Veikt nekomplīcētas ķirurģiskas manipulācijas mutes dobuma sagatavošanā protezēšanai. Ārstēt biežākās komplikācijas operācijas un pēcoperācijas laikā. Nozīmēt medikamentozo terapiju, ordinējot (izrakstot), gan parastās, gan stingrās uzskaites receptūras medikamentu formas. Ievietot zobu implantus, izvērtējot riskus, kaula blīvumu, pacienta vispārējo veselības stāvokli.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Aseptikas pamatprincipi ķirurģiskajās manipulācijās. Infiltrācijas un novada lokālās anestēzijas mutes dobumā. Zobu un sakņu ekstrakcija nekomplīcētos gadījumos. Implantācija. Sakņu gala rezekcija. Mīksto audu ķirurģiska ārstēšana.	Spēja izsvērti nozīmēt un analizēt laboratorisko izmeklējumu nepieciešamību. Spēja veikt un izvērtēt radioloģiskos un digitālos attēlus. Spēja plānot un veikt ārstēšanu mutes dobuma cietos un mīksto audos. Spēja pielietot medikamentozu ārstēšanu.	7. LKI
4.2.3.	Novērtēt pacienta sāpes, diskomfortu.	Novērtēt pacienta sāpes un diskomfortu. Ārstēt odontogēnas izcelsmes sāpes sejas un mutes dobuma rajonā. Veikt virsmas, infiltrācijas un novada lokālās anestēzijas. Ārstēt komplikācijas.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Virsmas, infiltrācijas un novada lokālās anestēzijas mutes dobumā.	Spēja atbilstoši pacienta vecumam nodrošināt nesāpīgu ārstēšanu, kā arī ārstēt akūtas un/vai hroniskas odontogēnas sāpes.	7. LKI
4.2.3.a	Novērtēt pacienta bailes	Novērtēt pacienta bailes no zobārsta un trauksmi, kā arī sadarbības potenciālu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Pacientu uzvedības un baiļu/trauksmes līmeņa novērtēšana.	Spēja novērtēt pacientu un izvēlēties atbilstošākās pacienta	7. LKI

	no zobārsta un trauksmi.	Izmantot baiļu uzvedības vadīšanas pamatmetodes, kā arī papildmetodes - sedāciju (smieklu gāzi un/vai trankvilizatorus) un ārstēšanu vispārējā narkozē.	Pacienta uzvedības vadīšanas un baiļu/trauksmes pārvarēšanas metodes: sedāciju (smieklu gāzi) kā arī sedāciju ar perorāliem vai intranazāliem trankvilizatoriem un ārstēšanu vispārējā narkozē.	uzvedības vadības pamata vai papildmetodes.	
4.2.4.	Ārstēt piena un jauno, pastāvīgo zobu iegūtas un iedzimtas cieto audu patoloģijas.	Veikt piena un jauno pastāvīgo zobu iegūtu un iedzimtu cieto audu patoloģiju diagnostiku (tai skaitā radioloģisku) un diferenciāldiagnostiku, izvērtējot pacienta kariesa risku un aktivitāti. Veikt piena un jauno pastāvīgo zobu neinvazīvu, minimāli invazīvu vai invazīvu ārstēšanu, atkarībā no patoloģijas dziļuma un aktivitātes, zoba un saknes attīstības stadijas, kā arī pulpas vitalitātes un ilgtermiņa prognozes. Saglabāt un/vai atjaunot zoba formu, funkciju un estētiku, izvērtējot pacienta kariesa risku un aktivitāti, kā arī pulpas vitalitāti un ilgtermiņa prognozi.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Piena un jauno pastāvīgo zobu kariesa riska un aktivitātes novērtējums. Zobu iegūtu un iedzimtu cieto audu patoloģiju diagnostika un diferenciāldiagnostika. Piena un jauno pastāvīgo zobu neinvazīva, minimāli invazīva vai invazīva ārstēšana un kontrole.	Spēj veikt piena un jauno pastāvīgo zobu neinvazīvu, minimāli invazīvu vai invazīvu ārstēšanu, atkarībā no patoloģijas dziļuma un aktivitātes, zoba un saknes attīstības stadijas, kā arī pulpas vitalitātes un ilgtermiņa prognozes. Spēja veikt terapeitiskas manipulācijas pulpas vitalitātes saglabāšanai zobiem nekomplicētos gadījumos. Pārzin optimālās radioloģiskās diagnostikas metodes, kā arī to indikācijas un informativitāti.	7. LKI
4.2.4.a	Ārstēt zobu traumas.	Veikt mutes cieto un mīksto audu traumu diagnostiku. Veikt piena un pastāvīgo zobu traumu diagnostiku (tai skaitā, radioloģisku), diferenciāldiagnostiku, ārstēšanu un kontroli.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Mutes cieto un mīksto audu traumu diagnostika un izvērtēšana. Pirmā palīdzība visu veidu piena un pastāvīgo zobu traumu gadījumā sāpju mazināšanai, pulpas vitalitātes un periodonta audu, kā arī zoba un sakodiena integritātes saglabāšanai (zoba pārklāšana ar pagaidu vai pastāvīgo restaurāciju,	Spēj veikt zobu traumas diagnostiku (tai skaitā radioloģisku) un diferenciāldiagnostiku. Spēj sniegt pacientam pirmo palīdzību pēc zobu traumas sāpju mazināšanai, pulpas vitalitātes un periodonta audu,	7. LKI

			endodontiska palīdzība, repozīcija, replantācija, šinēšana, šuvju uzlikšana, ekstrakcija). Piena un pastāvīgo zobu traumu ārstēšana un kontrole.	kā arī zoba un sakodiena integritātes saglabāšanai. Spēj pielietot traumu ārstēšanas metodes pulpas vitalitātes, periodonta audu, kā arī zoba un sakodiena integritātes saglabāšanai. Veic traumētu zobu ilgstošu kontroli un novērošanu.	
4.2.5.	Veikt zoba endodontisku ārstēšanu.	Veikt endodontisku slimību diagnostiku. Veikt un nozīmēt zobu radioloģiskus izmeklējumus endodontiskas ārstēšanas plānošanai un diagnostikai. Veikt zoba endodontisku ārstēšanu viensakņu un daudzsakņu zobiem nekomplīcētos gadījumos.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Endodontisku slimību diagnostika. Anestēzijas papildus metožu lietošana endodontijā. Zoba sagatavošana endodontiskai ārstēšanai. Zoba izolācija endodontiskas ārstēšanas laikā. Sakņu kanālu preparēšanas metodes viensakņu un daudzsakņu zobiem nekomplīcētos gadījumos. Sakņu kanālu pildīšanas metodes viensakņu un daudzsakņu zobiem nekomplīcētos gadījumos. Sakņu kanālu skalošanas metodes. Pirmās palīdzības metodes pacientam ar simptomātisku endodontisku patoloģiju. Vitālas pulpas terapijas metodes pastāvīgiem zobiem.	Spēja veikt endodontisku slimību diagnostiku. Spēja veikt endodontisku ārstēšanu viensakņu un daudzsakņu zobos nekomplīcētos gadījumos (izņemot apakšspecialitātes). Pārzin zobu radioloģisko izmeklējumus veidus endodontiskas ārstēšanas plānošanai un gadījumu analīzei. Pārzin gadījumu novērtēšanas un izvēles principus vispārējā zobārstniecībā. Izprot endodontiski ārstētu zobu novērtēšanas un palielinājuma lietošanas principus. Pārzin indikācijas un veic pacienta nosūtīšanu pie	7. LKI

		Novērtēt zoba endodontiskās ārstēšanas prognozi.	Darbs ar palielinājumu. <u>Izpratnes līmenī:</u> Darbs ar mikroskopu. Endodontiski ārstētu zobu novērtēšana. Mazā lauka KSDT izmeklējumu analīze endodontijā. Biomateriālu lietošanas indikācijas endodontijā. Endodontiski ārstētu zobu atjaunošanas principi.	sertificēta endodontijas speciālista.	
4.2.6.	Veikt periodonta slimību ārstēšanu.	Prot veikt periodonta un periimplanta audu manuālu, instrumentālu un radioloģisku izmeklēšanu. Prot diagnosticēt periodonta un periimplanta audu slimības stāvokļus. Spēj izskaidrot pacientam mutes higiēnas ievērošanas nepieciešamību, kaitīgo ieradumu un uztura ietekmi uz periodonta veselību. Spēj plānot un veikt periodonta slimību ārstēšanu, veikt neķirurģisku ārstēšanu ar mehāniskām (virssmaganu un zemsmaganu rajona instrumentācija) un medikamentozām medotēm nekomplīcētos gadījumos, novērst lokālos veicinošos faktorus. Demonstrē individuālu pieeju katram pacientam, ņemot vērā viņa vajadzības, ārstēšanas mērķus un vēlmes.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Zina periodonta un periimplanta audu uzbūvi, fizioloģiju un patoloģiju. Izprot periodonta slimību etioloģiju, riska faktorus, patogēnēzes principus un klasifikāciju. Izprot slimību profilakses nozīmi un preventīvo pasākumu būtību. Izprot savstarpējo saistību starp mutes veselību, vispārējo veselību, uzturu, medikamentiem un vispārējām slimībām. Orientējas veselības veicināšanas un slimību novēršanas principos, kā arī izprot kaitīgo ieradumu (smēķēšana, slikta mutes higiēna u.c) ietekmi uz periodonta veselību.	Patstāvīgi veic periodonta un periimplanta audu izmeklēšanu un diagnostiku, nosaka slimības vai stāvokļa smaguma pakāpi un izstrādā individuālu ārstēšanas plānu. Izvēlas un pielieto adekvātas ārstēšanas metodes atbilstoši diagnozei un pacienta individuālajām vajadzībām. Izglīto pacientu par slimības etioloģiju, profilaksi un veselības veicināšanas principiem. Atpazīst komplikācijas ārstēšanas gaitā un nepieciešamības gadījumā	7. LKI

		Prot novērtēt periodonta un periimplanta audu slimību un stāvokļu ārstēšanas komplikētību, izvērtēt starpdisciplinārās ārstēšanas nepieciešamību.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Pārzina periodonta un periimplanta audu izmeklēšanas, diagnostikas un ārstēšanas metodes, to izvēli un pielietojumu atbilstoši klīniskajai situācijai. Zina profilakses un mutes higiēnas ieviešanas metodes, pacienta izglītošanas metodes par slimību etioloģiju un profilaksi. Orientējas periodonta slimību ārstēšanas plānošanā : etapi, metodes, (t.sk. neķirurģiska ārstēšana- mehāniska instrumentācija, medikamentoza ārstēšana). Atpazīt ārstēšanas rezultātu novērtēšanas, ārstēšanas efektivitātes kontroles rādītājus. Zina aprūpes taktikas un starpdisciplināras sadarbības principus.	konsultējas ar citiem speciālistiem un nosūta pacientu tālākai ārstēšanai.	
4.2.7.	Veikt zobu formas, funkcijas un estētikas atjaunošanu un zobu rindas defektu aizvietošanu.	Veikt nekomplicēta zoba ārstēšanas plānošanu, apsvērt optimālas un alternatīvas metodes. Sadarboties interdisciplināros, complicētos gadījumos spēt novērtēt savas kompetences robežas un novirzīt pie zobu protēzista. Zobu rindas defektu novērtēšana un atjaunošanas iespēju izvērtējums. Veikt pirmsprotētisko sagatavošanu. Atjaunot zoba formu un funkciju netiešām restaurācijām, zobu rindas defektu slēgšana ar izņemamām un neizņemamām zobu protēzēm, un uz implantiem balstītām protēzēm. Informēt pacientu par protēžu konstrukciju, īpatnībām, lietošanu un prognozi.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Zoba formu un funkciju aizvietošana ar netiešām restaurācijām, trūkstošo zobu aizvietošana ar izņemamām, fiksētām un uz implantiem balstītām zobu protēzēm. Osseointegrētu implantu lietošanas iespējas, zobu rindas patoloģijas novēršana. Protēžu konstrukcijas, īpatnības, lietošanas ilgums, balsta zobu prognozes un risku izvērtējums u.c. <u>Izpratnes līmenī:</u> Sakodiena deformācija un oklūzijas vertikālās dimensijas zaudējuma izvērtēšana un atjaunošanas nepieciešamības izvērtējums.	Spēja veikt zobu un zobu rindas defektu protētiskās ārstēšanas plānu sastādīšanu. Spēja veikt atjaunot zoba formu un funkciju ar netiešām restaurācijām un zobu rindu defektu aizvietošana ar izņemamām un fiksētām protēzēm, kā arī uz implantiem balstītām zobu protēzēm. Spēja sniegt informāciju par osseointegrētu implantu ievietošanu protēžu konstrukcijās Spēja atpazīt, kad nepieciešama sakodiena proporciju maiņa un	7. LKI

		Izvērtēt protezēšanas rezultātus.	Nakts kapes. Sporta kapes - to lietošana un izgatavošana.	speciālista iesaiste zobu rindas patoloģijas novēršanā. Spēja informēt zobārstniecības pacientu par protēžu konstrukcijas īpatnībām, to lietošanas ilgumu un iespējamo prognozi.	
4.2.8.	Izvērtēt zobu un žokļu attīstības, augšanas traucējumu un ortodontiskās ārstēšanas indikācijas un pielietot atsevišķas standartā norādītās interseptīvās ortodontiskās manipulācijas.	Diagnosticēt zobu un žokļu attīstības, augšanas traucējumus. Novērtēt sakodiena funkcionālos traucējumus. Noteikt sakodiena anomāliju attīstības iemeslus. Novērtēt pastāvīgo zobu aizmetņu attīstību maiņas sakodienā. Novērtēt interdisciplinārās ārstēšanas nepieciešamību.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Maiņas sakodiens bērniem. Sakodiena anomālijas. Pastāvīgo zobu aizmetņu attīstība. Veikt sērijveida ekstrakcijas, Virsskaita zobu diagnostika un izņemšana, Viena ieķīlēta zoba korekcija ar metilmetakrilāta izņemamajām aparatūrām, Vietas noturētāju izgatavošana maiņas sakodienā, Novērst problēmsituācijas pacientiem ar ortodontiskajām aparatūrām, Ankilozētu piena zobu diagnostika un izņemšana, Piena kanīnu okluzālā modificēšana ar pieslīpēšanas metodi.	Spēja novērtēt sakodiena anomālijas, maiņas sakodienā pastāvīgo zobu aizmetņu attīstību.	7. LKI
4.3.	Sabiedrības veselības veicināšana un mutes dobuma veselības profilakse:				
4.3.1.	Veicināt sabiedrības veselību un slimību profilaksi.	Izglītot sabiedrību par mutes veselības jautājumiem un profilaksi. Izglītot sabiedrību par mutes higiēnas ievērošanas nepieciešamību. Vakcinācijas nozīmi (HPV, VHB u.c) mutes vēža profilaksē. Skaidrot pareiza uztura nozīmi vispārējās un mutes dobuma veselības uzturēšanā. Izglītot zobārstniecības pacientu par mutes slimību etioloģiju un profilaksi.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Infekcijas slimības. Sabiedrības veselības pamati. <u>Lietošanas līmenī:</u> Biežāk sastopamo slimību primārā un sekundārā profilakse. Veselības veicināšanas un slimības novēršanas principi. Sociālo, kultūras, apkārtējās vides faktoru ietekme uz veselības vai slimības veidošanos.	Spēja izprast savstarpējo saistību starp mutes veselību, uzturu, vispārējo veselību, medikamentiem, vakcināciju un slimībām, kuras var ietekmēt mutes veselības aprūpi, izraisot mutes dobuma slimības. Spēja izprast preventīvo pasākumu nozīmīgumu sabiedrībā.	7. LKI

		Iepazīstināt ar kaitīgo ieradumu ietekmi uz mutes dobuma veselību. Orientēt sabiedrību uz mutes dobuma saskimšanu profilaksi.		Spēja apzināt sociālos, kultūras un vides faktorus, kas veicina veselību vai slimību. Spēja plānot stratēģiju, lai paredzētu, novērstu un labotu trūkumus zobārstniecības pacienta mutes higiēnas iemaņās un iemācītu zobārstniecības pacientiem kontrolēt nevēlamus mutes higiēnas ieradumus.	
4.3.2.	Veikt pacienta mutes dobuma veselības profilaksi.	Pielietot profilakses metodes mutes gļotādas, periodonta un zoba cieto audu slimību novēršanai. Veicināt zobu cieto audu slimību profilaksi, aplicējot sīlantus un/vai augstas koncentrācijas fluorīdu lakas. Sekmēt pacienta mutes veselības saglabāšanu. Sniegt pacientam medicīniskas konsultācijas stomatoloģisku jautājumu risināšanā. Sniegt rekomendācijas iegūtā ārstnieciskā efekta uzturēšanai. Motivēt pacientu mutes higiēnas uzturēšanā. Skaidrot lokālu fluorīdu lietošanas nosacījumus. Motivēt pacientu uzņemties atbildību par mutes dobuma veselības saglabāšanu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Mutes slimību etioloģija un profilakse, kaitīgie ieradumi un to ietekme uz mutes dobuma veselību.	Spēja saprotami izskaidrot zobārstniecības pacientam par mutes dobuma higiēnas ievērošanas nepieciešamību, kā arī veikt lokālu fluorīdu materiālu uzklāšanu un zoba fisūru pārklāšanu ar sīlantiem.	7. LKI
4.4.	Zobārstniecībā izmantojamo telpu, iekārtu un ierīču izmantošana:				
4.4.1.	Iekārtot darba vietu saskaņā ar	Izplānot zobārstniecības prakses iekārtošanu atbilstoši ergonomikas ieteikumiem.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Ergonomikas pamati.	Spēja apzināties nepieciešamību rūpēties par paša veselību,	7. LKI

	ergonomikas prasībām.	Iekārtot zobārstniecības praksi, atbilstoši ergonomikas ieteikumiem.		iespējamo arodslimību attīstību un ievērot ergonomikas principus praktiskā darba laikā.	
4.4.2.	Ievērot infekciju kontroles un epidemioloģiskās drošības pasākumus darba vietā.	Izstrādāt ārstniecības iestādes higiēnas un pretepidēmiskā režīma plānu. Īstenot higiēnas un pretepidēmiskā režīma plānu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Infekciju kontrole. Higiēniskā un pretepidēmiskā režīma pamatprasības.	Spēja organizēt, nodrošināt un uzturēt drošu darba vidi, pievēršot īpašu uzmanību normatīvajos aktos noteiktiem infekcijas kontroles kritērijiem.	7. LKI
4.4.3	Nodrošināt izmantojamo materiālu un instrumentu atbilstību normatīvo aktu prasībām un ražotāja norādījumiem.	Izmantot valstī reģistrētos zobārstniecības materiālus un instrumentus. Sastādīt plānu medicīnisko iekārtu ekspluatācijai un pārbaudēm atbilstoši ražotāja un spēkā esošu normatīvo aktu norādījumiem.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Medicīnas iekārtu darbības principi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Medicīnas iekārtu profilakses un pārbaudes.	Spēja ievērot veselības aprūpes jomu regulējošo normatīvo aktu prasības.	7. LKI
4.5.	Palīdzības sniegšanas un cietušo taktiskās aprūpes nodrošināšanai militārās krīzes situācijās pirmsslimnīcas posmā				
4.5.1.	Izvērtēt personīgo drošību un taktisko situāciju, sniedzot taktisko pirmsslimnīcas aprūpi cietušajiem	Orientēties taktiskajā situācijā un pielietot zonas specifikai atbilstošas taktiskās aprūpes prasmes.	<u>Priekšstata līmenī (sistēma un konteksts):</u> Civilmilitārās sadarbības koncepts veselības aprūpes jomā (NATO un nacionālajā līmenī); Civilmilitārās sadarbības strukturālais ietvars un tiesiskā regulējuma aspekti veselības aprūpes un krīzes vadības kontekstā;	Spēja izvērtēt personīgo drošību un taktisko situāciju militārās krīzes apstākļos pirmsslimnīcas posmā, pieņemot pamatotus lēmumus par taktiskās aprūpes uzsākšanu atbilstoši konkrētās zonas specifikai, ievērojot savas profesionālās kompetences apjomu.	7. LKI
4.5.2.	Nodrošināt cietušo savākšanas punkta darbību militārās krīzes apstākļos, tostarp cietušo taktisko šķirošanu un medicīniskās	Izveidot cietušo savākšanas punktu atbilstoši taktiskajai situācijai. Pielietot taktiskās šķirošanas protokolu cietušo aprūpes prioritizēšanai.	<u>Priekšstata līmenī (sistēma un konteksts):</u> Medicīniskā atbalsta līmeņu klasifikācija: <i>Role 1, Role 2, Role 3, Role 4</i> – to uzdevumi, raksturojums un savstarpēja sasaiste. <u>Izpratnes līmenī (konceptijas un principi):</u> Taktiskās cietušo aprūpes zonas – tieša apdraudējuma zona, netieša apdraudējuma zona, droša zona (<i>Care</i>	Spēja izveidot cietušo savākšanas punktu, veikt cietušo taktisko šķirošanu un pārvaldīt medicīnisko situāciju militārās krīzes apstākļos, nodrošinot aprūpes prioritizāciju un racionālu resursu izmantošanu.	7. LKI

	situācijas pārvaldību.		<i>Under Fire, Tactical Field Care, Tactical Evacuation Care).</i> Taktiskās aprūpes sniegšanas pamatprincipi un rīcību algoritmi. Medicīniskā aprīkojuma veidi, to pielietojuma mērķis, iespējas un ierobežojumi taktiskās aprūpes nodrošināšanā.		
4.5.3	Atpazīt militārās krīzes situācijās gūtās traumas un novērtēt cietušā stāvokļa smagumu pirmsslimnīcas posmā.	Pielietot MARCH-PAWS algoritmu militārās krīzes situācijās gūto traumu atpazīšanai un cietušā stāvokļa smaguma novērtēšanai pirmsslimnīcas posmā	<u>Lietošanas līmenī (praktiska rīcība):</u> Taktiskās aprūpes pamatprincipu un drošības nosacījumu praktiska piemērošana tieša apdraudējuma un netieša apdraudējuma zonā, pielāgojot rīcību taktiskajai situācijai; Taktiskās šķirošanas principu piemērošana. MARCH-PAWS algoritma praktiska pielietošana, sniedzot pirmsslimnīcas aprūpi taktiskā vidē: M (Massive hemorrhage) – dzīvībai bīstamas asiņošanas atpazīšana un asiņošanas kontroles pasākumu veikšana. A (Airway) – elpceļu caurlaidības novērtēšana un nodrošināšana. R (Respiration) – elpošanas funkcijas traucējumu atpazīšana un sākotnējo elpošanas traucējumu novēršanas pasākumu veikšana.	Spēja atpazīt militārās krīzes situācijās gūtas traumas un novērtēt cietušā stāvokļa smagumu pirmsslimnīcas posmā, nosakot aprūpes prioritātes un turpmākās rīcības virzienu.	7. LKI
4.5.4.	Sniegt taktisko pirmsslimnīcas aprūpi cietušajiem dzīvībai bīstamu stāvokļu gadījumā militārās krīzes apstākļos.	Asiņošanas kontrole: Lietot taktisko žņaugu. Asiņošanas kontrole: Lietot taktisko žņaugu. Pārvietot taktisko žņaugu. Nomainīt taktisko žņaugu uz brūces tamponēšanu. Veikt brūces tamponēšanu un uzlikt spiedošu pārsēju. Apturēt asiņošanu kakla, paduses un cirkšņa zonā. Elpceļi un elpošana:	<u>Lietošanas līmenī (praktiska rīcība):</u> Taktiskās aprūpes pamatprincipu un drošības nosacījumu praktiska piemērošana tieša apdraudējuma un netieša apdraudējuma zonā, pielāgojot rīcību taktiskajai situācijai; Taktiskās šķirošanas principu piemērošana. MARCH-PAWS algoritma praktiska pielietošana, sniedzot pirmsslimnīcas aprūpi taktiskā vidē:	Spēja sniegt taktisko medicīnisko palīdzību dzīvībai bīstamu stāvokļu gadījumā militārās krīzes situācijās pirmsslimnīcas posmā, rīkojoties saskaņā ar taktiskās aprūpes principiem un profesionālās kompetences ietvaros.	7. LKI

		Pozicionēt cietušo. Ievietot nazofaringeālo elp vadu. Lietot elpināšanas maisu ar masku (viena un divu palīdzības sniedzēju tehnikā). Lietot noslēdzošu plāksteri vaļējas krūškurvja traumas gadījumā. Veikt pleiras dobuma punkciju. Traumu aprūpe un stabilizācija: Veikt amputācijas brūču aprūpi; Veikt vaļēju vēdera brūču aprūpi. Nodrošināt aprūpi svešķermeņa klātbūtnes gadījumā brūcē Veikt apdegumu brūču aprūpi. Veikt aprūpi galvas un acu traumu gadījumā. Nodrošināt kaulu lūzumu imobilizāciju. Veikt vaļēju brūču aprūpi. Veikt pasākumus hipotermijas riska mazināšanu. Veikt cietušo stāvokļa novērošanu.	M (Massive hemorrhage) – dzīvībai bīstamas asiņošanas atpazīšana un asiņošanas kontroles pasākumu veikšana. A (Airway) – elpceļu caurlaidības novērtēšana un nodrošināšana. R (Respiration) – elpošanas funkcijas traucējumu atpazīšana un sākotnējo elpošanas traucējumu novēršanas pasākumu veikšana. C (Circulation) – asinsrites traucējumu pazīmju atpazīšana un atbilstošu stabilizējošu pasākumu veikšana profesionālās kompetences ietvaros. H (Hypothermia / Head injury) – hipotermijas riska novērtēšana un profilakses pasākumu īstenošana. P (Pain) – atsāpināšanas nodrošināšana, profesionālās kompetences ietvaros A (Antibiotics) antibiotiku lietošana, profesionālās kompetences ietvaros W (Wounds) brūču aprūpe S (Splinting) imobilizācijas nodrošināšana Taktiskā traumu guvuša cietušā primārā novērtēšana un aprūpes sniegšana atbilstoši traumu specifikai; Cietušo sagatavošana evakuācijai un evakuācija, ievērojot aprūpes prioritātes, drošības prasības un aprūpes nepārtrauktību.		
4.5.5.	Dokumentēt taktiskās aprūpes pasākumus un cietušā stāvokli medicīniskās aprūpes nepārtrauktības nodrošināšanai.	Aizpildīt cietušā karti Sagatavot, nodot un saņemt MIST (MIVA) ziņojumu.	<u>Lietošanas līmenī</u> Dokumentēt Taktiskā traumu guvuša cietušā primārā novērtēšana un aprūpes sniegšana atbilstoši traumu specifikai; Cietušo sagatavošana evakuācijai un evakuācija, ievērojot aprūpes prioritātes, drošības prasības un aprūpes nepārtrauktību.	Spēja dokumentēt cietušā stāvokli un sniegtās taktiskās aprūpes pasākumus militārās krīzes situācijās pirmsslimnīcas posmā, nodrošinot informācijas precizitāti, nepārtrauktību un izmantojamību turpmākajā aprūpē	7. LKI
4.5.6.	Nodrošināt cietušo sagatavošanu evakuācijai un ar	Noteikt evakuācijas prioritātes; Sagatavot cietušo evakuācijai un novietot uz ekstrakcijas līdzekļiem;	<u>Lietošanas līmenī</u> Taktiskā traumu guvuša cietušā primārā novērtēšana un aprūpes sniegšana atbilstoši traumu specifikai;	Spēja sagatavot cietušos evakuācijai un nodrošināt evakuācijas procesu militārās krīzes situācijās pirmsslimnīcas	7. LKI

	evakuācijas procesu saistītos jautājumus militāras krīzes apstākļos.	Veikt cietušo evakuāciju; Pārvietot un transportēt cietušo;	Cietušo sagatavošana evakuācijai un evakuācija, ievērojot aprūpes prioritātes, drošības prasības un aprūpes nepārtrauktību.	posmā, ievērojot drošības prasības un aprūpes nepārtrauktību.	
5.5.7.	Nodrošināt savlaicīgu informācijas apmaiņu ar iesaistītajām civilajām un militārajām struktūrām militāras krīzes apstākļos.	Nodrošināt komunikācijas ziņojumu sagatavošanu, nodošanu un pārraidi.	<u>Lietošanas līmenī</u> Lietot informācijas apraides sistēmas un pārzināt informācijas apmaiņas principus	Spēja nodrošināt efektīvu sadarbību un savlaicīgu informācijas apmaiņu ar civilajām un militārajām struktūrām militārās krīzes situācijās, veicinot koordinētu rīcību un nepārtrauktu cietušo aprūpi.	7. LKI

5. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā VISPĀRĒJĀ kompetence					
Nr.p.k.	Uzdevumi	Prasmes	Vispārējās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
5.1.	Ievērot darba tiesisko attiecību normas.	Piemērot normatīvos aktus, kas regulē darba tiesiskās attiecības.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Darba tiesisko attiecību normas.	Spēja veikt darba uzdevumus, ievērojot darba tiesisko attiecību prasības.	7. LKI
		Ievērot darbinieka pienākumus un tiesības.			
		Ievērot iekšējās kārtības noteikumus.			
5.2.	Ievērot vispārējās un profesionālās ētikas normas un deontoloģijas principus.	Paust līdzestību sarunā ar pacientu un tuvinieku.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Normatīvie akti un starptautiskie dokumenti, t.sk. vardarbības pazīmes, dzimumu līdztiesības jautājumi un bērnu tiesība. Ētikas kodekss. Lojalitāte. <u>Lietošanas līmenī:</u> Pacientu un zobārstu tiesības un pienākumi. Profesionālā un vispārējā ētika zobārsta darbībā. Pacienta vai viņa piederīgo informēta piekrišana. Konflikti, to cēloņi un risinājumi. Efektīva saskarsme un sadarbība. Lietīšķā komunikācija.	Spēja ievērot konfidencialitāti, pacientu datu aizsardzību, vispārējās un profesionālās ētikas normas un deontoloģijas principus, argumentēti paužot viedokli un izskaidrojot pacientam un viņa piederīgajiem slimības diagnozi, tālāko izmeklēšanas gaitu un ārstēšanas plānu, neatkarīgi no pacienta reliģiskās, sociālās, etniskās un cita veida piederības. Spēja kritiski izvērtēt pacientam nepieciešamās medicīnās aprūpes apmēru, tai skaitā diagnostisko metožu un medicīnisko manipulāciju pielietošanā, medikamentu noteikšanā. Spēja savā profesionālajā darbībā apzināties un novērst interešu konflikta riskus.	7. LKI
		Informēt pacientu un tuvinieku par slimību būtību, riskiem, alternatīvām.			
		Iesaistīt pacientu un tuvinieku lēmumu pieņemšanas procesā un informētas piekrišanas lēmumu pieņemšanā.			
		Iegūt pacientu un tuvinieka informēto piekrišanu.			
		Korekti risināt konfliktus un citas nestandarta situācijas. Būt lojālam pret kolēģiem un pacientiem.			
		Ievērot vispārējās un profesionālās ētikas normas.			
5.3.	Ievērot darba aizsardzības un vides aizsardzības prasības.	Uzturēt savu darba vietu atbilstoši darba aizsardzības prasībām.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Ugunsdrošības normatīvie akti. Elektrodrošības normatīvie akti. Vides aizsardzības normatīvie akti. Civilās aizsardzības noteikumi. Ugunsdzēsības līdzekļu veidi. Ārkārtas situācijas. <u>Lietošanas līmenī:</u> Darba apstākļi un cilvēka veselība kā dzīves kvalitātes nosacījums.	Spēja ievērot darba un vides aizsardzības prasības, rūpēties par savu un pacientu drošību. Spēja pamatot radioloģiskā izmeklējuma nepieciešamību un ieguvumus pacienta veselības stāvokļa diagnostikā un ārstēšanā. Spēja izskaidrot pacientam radioloģiskos attēlos iegūto informāciju.	7. LKI
		Ievērot darba aizsardzības un vides aizsardzības prasības darba pienākumu veikšanā.			
		Izvērtēt vides faktoru ietekmi uz savu un pacienta veselību.			
		Rīkoties atbilstoši ugunsdrošības, elektrodrošības un civilās aizsardzības noteikumiem.			

		Prast lietot darba vietā esošos ugunsdzēsības līdzekļus. Ievērot radiācijas drošības un aizsardzības prasības darba pienākumu veikšanā. Izvērtēt atbilstošu radioloģisko izmeklējumu nepieciešamību atbilstoši klīniskām indikācijām. Izvēlēties atbilstošu radioloģisko izmeklējumu, kas būtu piemērots konkrētā pacienta vajadzībām. Veikt intraorālos radioloģiskos izmeklējumus, zināt to klīniskās indikācijas, interpretācija. Pārzināt panorāmas radiogrammas klīniskās indikācijas, informativitāti. Panorāmas radiogrammas attēla interpretācija. Koniskā stara datora tomogrāfijas izmeklējumu klīniskās indikācijas. Ievērot valstī noteiktos spēkā esošos normatīvos aktus, kas regulē jonizējoša starojuma avotu (JSA) lietošanu, uzturēšanu un pārbaudi, kā arī prasības darbiniekiem, operatoram un citām iesaistītām personām darbā ar JSA.	Drošas darba vides nosacījumi. Radioloģisko attēlu diagnostika. Radiācijas drošība un aizsardzība kā personālam, tā arī pacientam. Radioloģisko izmeklējumu veidi zobārstniecībā un mutes, sejas un žokļu apvidū.	Spēja ievērot pacienta un darbinieku drošību un aizsardzību pret jonizējošo starojumu.	
5.4.	Orientēties veselības aprūpes organizācijas un finansēšanas principos.	Orientēties veselības aprūpes sistēmas galvenos organizācijas principos. Ievērot veselības aprūpes sistēmas finansēšanas principus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Veselības aprūpes organizācijas sistēma un finansēšanas principi. Resursu plānošana. Finanšu vadība. <u>Lietošanas līmenī:</u> Finansēšanas principi zobārstniecības praksē.	Spēja izprast veselības aprūpes sistēmu un tās finansēšanas kārtību.	7. LKI
5.5.	Organizēt savu un komandas darbu.	Novērtēt atbalsta personāla darba kompetences un izpildes kvalitāti. Plānot atbalsta personāla darbu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Zobārsta asistentu profesionālo standartu izpratne. <u>Lietošanas līmenī:</u>	Spēja vadīt un komunicēt ar citiem zobārstniecības aprūpes komandas locekļiem.	7. LKI

			Normatīvo aktu izmantošana, kas saistīta ar zobārstniecības praksi. Profesionālā ētika.	Spēja nodrošināt un sekot, lai padotie darbinieki ievērotu darba aizsardzības prasības un rūpētos par veselības saglabāšanu.	
5.6.	Pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju.	Novērtēt savu profesionālās kompetences līmeni. Pastāvīgi izkopt savu profesionālo kompetenci. Plānot savas profesionālās darbības izaugsmes iespējas. Veikt pētniecisko darbu. Izmantot pierādījumos balstītas medicīnas principus profesionālajā darbībā.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Ārstniecības personu profesionālās kvalifikācijas uzturēšanu reglamentējošie normatīvie akti. Motivācija un mācīšanās stratēģijas. <u>Lietošanas līmenī:</u> Profesionālās pilnveides iespējas un karjeras izaugsmes plānošana. Pierādījumos balstītas medicīnas principi un pierādījumu līmeņi. Kritiskā domāšana lēmumu pieņemšanā. Pētnieciskā darba organizācija. Zinātniskās un pētnieciskās darbības analīze. Zinātniskie raksti un jomas profesionālās vadlīnijas.	Spēja profesionāli pilnveidoties, izmantojot tikai pacientiem drošus un uz pacientiem vērstas aprūpes paņēmienus, kā arī pēcdiploma medicīniskajā izglītībā pielietojamās medicīniskās tehnoloģijas. Spēja kritiski novērtēt savas profesionālās zināšanas, nepilnības un meklēt profesionālu informāciju šo trūkumu novēršanai. Spēja uzturēt profesionālās attīstības un kompetences līmeni, turpinot izglītoties mūža garumā. Spēja komunicēt un sastrādāties ar citiem zobārstniecības aprūpes komandas locekļiem un vispārējās medicīnas speciālistiem. Spēja veikt pētījumus ar zinātnisku vērtību zobārstniecības jomā.	7. LKI
5.7.	Lietot valsts valodu.	Zobārstniecības iestādes telpās personālam runāt valsts valodā. Lietot profesionālo terminoloģiju latviešu valodā. Ievērot latviešu literārās valodas normas lietišķajā un darījumu stilā. Ievērot saskarsmes kultūru. Paust argumentētu viedokli.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Lietišķo rakstu valodas kultūra. Profesionālā terminoloģija. Zinātniskais valodas stils. Verbālā, neverbālā saziņa un saskarsmes kultūra. Diskusijas, prezentācijas prasmes. Jautājumu uzdošana. Saskarsmes psiholoģiskie pamati.	Lietot valsts valodu atbilstošā līmenī.	7. LKI
5.8.	Lietot saziņai vismaz vienu Eiropas savienības dalībvalsts valodu.	Sazināties vismaz vienā Eiropas savienības dalībvalsts valodā. Ievērot literārās valodas normas. Lietot profesionālo terminoloģiju.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Eiropas savienības dalībvalsts valodas pārvaldīšana mutvārdu un rakstu formā. Rakstu valodas kultūra. Profesionālā terminoloģija.	Spēja sazināties vienā no Eiropas savienības dalībvalsts valodā.	7. LKI

5.9.	Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas amata pienākumu veikšanā.	Lietot biroja tehniku.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Informācijas sistēmu drošība. <u>Lietošanas līmenī:</u> Informācijas nesēji, tīmekļvietnes un datnes. Datorprasmes. Dokumentu sagatavošana. Personu datu aizsardzība.	Spēja izmantot mūsdienu informācijas tehnoloģijas dokumentācijai, izglītības turpināšanai, komunikācijai, informācijas apstrādei un izmantošanai saistībā ar zobārstniecības aprūpi.	7. LKI
		Lietot informācijas tehnoloģijas un datubāzes.			
		Orientēties informācijas un komunikācijas tehnoloģijās amata pienākumu veikšanā.			

Vispārīga informācija	
Profesionālās kvalifikācijas prasību iesniedzējs un ekspertu darba grupa	Veselības ministrija, Latvijas Zobārstu Asociācija Dr.med.prof. Gundega Jākobsone Dr.Una Stāmere Dr. Anda Mindere-Gūbele Ortodontijas katedras un pēcdiploma programmas vadītāja Periodontologs, RSU SI, docētāja Endodontiste, RSU SI rezidentūras vadītāja Dr.Aleksandra Kārkle Dr. Andris Bīgestāns Endodontiste RSU SI RSU SI Ķirurģijas katedras docētājs, Mutes,sejas un žokļu ķirurgs Dr.med.Andris Ābeltiņš Dr.Līga Kroniņa Dr. Ieva Ivanova Dr.Andis Paeglītis Prof.Andra Brinkmane Ortodonts, RSU SI, asoc.profesors RSU Bērnu zobārste, RSU SI docētāja Bērnu zobārste LZA viceprezidents LZA prezidente, RSU SI, Zobu terapijas un mutes veselības katedras vadītāja Asoc.prof. Laura Neimane prof. Una Soboļeva Mutes,sejas un žokļu radiologs,docētāja,RSU ZF dekāns Zobu protezēšanas katedras vadītāja, docētāja Moderatore: Dr. Sanita Intlere Veselības ministrijas galvenā speciāliste zobārstniecībā
NEP atzinums par profesionālās kvalifikācijas prasībām	15.01.2026.
Profesionālās kvalifikācijas prasību saskaņošana PINTSA	11. 02.2026.
Iepriekš saskaņoto profesionālās kvalifikācijas prasību redakcijas	15.03.2012.